

NVE
Norges vassdrags-
og energidirektorat

Å ENERGI VANNKRAFT AS
Postboks 603 Lundsiden
4606 KRISTIANSAND S

Vår dato: 28.08.2024

Vår ref.: 202410142-10 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

NVE gir tillatelse til midlertidig fravik fra slipp av lavvannføring fra Nesvatn i Åmli kommune, Agder fylke

Vi viser til søknad av 31.05.2024 fra Å Energi Vannkraft AS om tillatelse til midlertidig fravik fra slipp av lavvannføring på 900 l/s i elva Gjøv for å gjennomføre vedlikeholdsarbeid.

Om søknaden

Dam Nesvatn ligger i Åmli kommune, og er reguleringsmagasin for Jørundland kraftverk. Å Energi Vannkraft skal gjennomføre nødvendig vedlikeholdsarbeid i driftstunnelen mellom Dam Nesvatn og Jørundland kraftverk. De søker om tillatelse til å midlertidig fravike slipp av lavvannføring i elva Gjøv forbi Jørundland kraftverk. Vannslippet er på 900 l/s hele året, målt nedstrøms kraftverket ved Jørundland vannmerke. De har fått tillatelser til fravik fra slipp av lavvannføring tidligere, blant annet i 2010, 2011 og 2017.

Å Energi Vannkraft har søkt om fravik i en periode der det er planlagt stans i kraftverket på grunn av arbeid på kraftledningsnettet. Å Energi Vannkraft har tilpasset denne perioden til tidsrommet der de forventer det skal være tilstrekkelig tilsig fra restfeltet, og der ørreten i elva vil være mindre sårbar for vannføring- og vannstandsendringer.

Å Energi Vannkraft vil gjennomføre påkrevd vedlikeholdsarbeid i driftstunnelen til Jørundland kraftverk. De skal tømme sandfang, rehabilitere tverrslagsporter, skifte pakning på omløpsluke, gjennomføre inspeksjon med ingeniørgeolog av tunnel og inspeksjon av varegrind. De planlegger å bytte til en grind som tåler planking, som vil gjøre det tryggere å gjennomføre fremtidig arbeid i tunnel samtidig som de kan ha vannslipp. For å bytte varegrinden, må de på et senere tidspunkt igjen fravike slippet av lavvannføring.

De søker om fravik i en periode på inntil tre uker i perioden fra 30.08.2024-20.09.2024, med mulighet for et par ukers forskyvning.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med lokale myndigheter for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Åmli kommune har i e-post av 03.07.2024 informert om at de ikke har merknader til saken. De opplyste om at Veterinærinstituttet skal gjennomføre rotenonbehandling av Hengeltjønn i

Fyresdal kommune oppstrøms Nesvatn i løpet av høsten. På bakgrunn av dette sendte NVE saken på høring til Veterinærinstituttet, og har ikke mottatt merknader.

Statsforvalteren i Agder har i brev av 22.08.2024 bemerket at søknaden ikke har nevnt hastighet for vannstandsending i forbindelse med driftsstans ved Jørundland kraftverk. De mener det bør konkretiseres en plan for hastigheten på vannføringsreduksjon i Gjøvelva fra normal drift til full stopp i forbindelse med vedlikeholdsarbeidet. Planen skal bidra til å redusere sannsynlighet for stranding av fisk som følge av hurtig redusert vannstand.

Agder fylkeskommune har i brev av 20.08.2024 informert at de ikke har merknader knyttet til nyere tids kulturminner eller annet i saken. De har også sendt høringen til Norsk Maritimt Museum, som heller ikke hadde merknader.

Å Energi Vannkraft AS har kommentert på uttalelsene i e-post av 27.08.2024. Angående hastighet på vannføringsreduksjon viser de til at de vil stenge bekkeinntakene først, allerede fra onsdag/torsdag i uke 35. De skal slippe minstevannføring fram til tunnelen er tom, altså sakte nedtapping. Videre har Å Energi Vannkraft AS laget en nedtappingsplan, og påpeker at det er planlagt for en langt roligere stans enn en vanlig driftstans. De vurderer at det ikke skal være noen fare for stranding av laks som følge av denne nedtappingen. Å Energi Vannkraft AS opplyser videre at de har vært i kontakt med Veterinærinstituttet. Veterinærinstituttet viste til at deres arbeid med rotenonbehandlingen ikke vil påvirkes av det planlagte arbeidet nedstrøms Nesvatn, og hadde dermed ingen kommentarer.

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til å fravike et manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet.

I kgl.res. av 30.03.1962 er det stilt krav om at lavvannføringen nedstrøms Jørundland ikke skal forminskes til skade for andres rettigheter. Størrelsen på vannføringen ble fastsatt til 900 l/s ved Jørundland gjennom skjønn i 1969 og 1970, basert på tidligere praktisert lavvannføring. Normalt slipper Å Energi Vannkraft ca. 200 l/s gjennom en omløpsluke ca. 200 m nedstrøms dam Nesvatn når kraftverket er i drift. Når kraftstasjonen står dekket hele minstevannføringskravet av slipp gjennom omløpsluken. Vannføringen måles ved Jørundland vannmerke, som ligger nedstrøms kraftverket og ca. 16,8 km nedstrøms omløpsluke.

Å Energi Vannkraft forventer at tilsiget fra lokalfeltet vil være om lag 3-4 ganger høyere enn kravet til lavvannføring. Beregnet normaltilsig per dag ligger mellom 3,68-6,15 m³/s. De forventer ikke at det blir overløp over Nesvatn. Etter Å Energi Vannkrafts erfaring, vil ikke et kortvarig fravik ha vesentlige negative konsekvenser for fisk eller landskap. De er ikke kjent med at andre miljøverdier kan påvirkes av fraviket. Dersom vannføringen skulle bli lavere enn 900 l/s, mener Å Energi Vannkraft at det ikke vil ha konsekvenser for fisk i elvestrengen. De åpner for å stoppe arbeidene dersom det blir mye tørrere i fraviksperioden enn forventet. Å Energi Vannkraft legger vekt på at fraviket er nødvendig for å finne en varig løsning som vil redusere fremtidig behov for fravik fra minstevannføringskravet.

Slik NVE vurderer områdets vannføring, vil det mest sannsynlig være tilstrekkelig vannføring i restfeltet selv uten å tappe vann fra Nesvatn. NVE merker seg at vannet som normalt blir tatt inn gjennom bekkeinntakene vil gå i elva under anleggsperioden, og således bidra til å øke restvannføringen. Hvis det skulle vise seg å være noe mindre tilsig enn forventet i år, mener NVE allikevel at det trolig vil være tilstrekkelig vannføring på berørt strekning for at det biologiske livet i

og ved elva ikke blir varig skadelidende. For å redusere sannsynligheten for stranding av fisk, stiller NVE vilkår om at vannføringssendringer skal skje gradvis.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er midlertidig og nødvendig for å kunne gjennomføre vedlikeholdsarbeid. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Å Energi Vannkraft har søkt om tillatelse til fravik fra slipp av minstevannføring for en periode på tre uker, fra 30.08.2024-20.09.2024. I søknaden skriver de at de ønsker mulighet til å forskyve denne perioden med et par uker. NVE mener det er hensiktsmessig at vedlikeholdsarbeidet tilpasses tilsigssituasjonen og arbeidet på kraftledningsnettet.

Basert på søknaden, uttalelser og tidligere erfaringer med lignende fravik ved Dam Nesvatn, kan ikke NVE se at fraviket fra vannslippet i en kortere periode vil gi nevneverdige skader for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at Å Energi Vannkraft kan fravike krav om lavvannføring på 900 l/s i inntil tre uker innenfor perioden 30.08.2024-04.10.2024.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannføringssendringer skal skje gradvis slik at stranding av fisk minimeres eller unngås så langt det er mulig.
- Det skal føres protokoll over vannføringen i det tidsrommet dere fraviker kravet. Protokollen skal sendes til NVE etter fraviksperioden.
- Perioden med fravik må gjøres så kort som mulig.
- Berørte parter skal kontaktes direkte for å bli informert om tiltaket. Informasjon om tiltaket skal i tillegg publiseres på relevante nettsider, som selskapets hjemmeside og sosiale medier. Det bes videre om at kommunen kontaktes for å legge ut informasjon om tiltaket på deres nettsider.
- NVE forutsetter at Å Energi Vannkraft AS har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Carsten Stig Jensen
konsesjonsansvarlig

Brit Torill Haugen
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

Å ENERGI VANNKRAFT AS

Kopimottakerliste:

Åmli kommune

Statsforvalteren i Agder

Agder fylkeskommune

Hanne Nøvik – Å Energi Vannkraft AS

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av Energidepartementet (ED) som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til ED, men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.